

İçindekiler

Takdim	11
Sunuş	13
Önsöz	17

FİZİKÎ BİLİMLER

Açık Deniz	22	Buz Karotu Çıkarma Çalışmaları	46
Açıklık	22	Buz Karotu Oksijen İzotop Analizi	52
Antarktik Ozon Deliği	23	Buz Karotu Yaşlandırma Teknikleri	53
Antarktika Göllerinin Su Kimyası	24	Buz Karotu	54
Arktik Okyanusu - Akıntılar	26	Buz Kristali Yapı ve Şekilleri	55
Arktik Okyanusu - Batimetri	28	Buz Kristalizasyonu	58
Arktik Okyanusu - Temel Sıcaklık ve Tuzluluk Özellikleri	29	Buz Örtüsü	60
Arktik Tatlı Su Kaynakları ve Kimyaları (Göller, Irmak ve Nehirler)	31	Buz Safsızlıkları	60
Artık Buz	34	Buz Sınırı	62
Aşınmış Buz Dağı	34	Buz Tümseği	62
Atmosferik Nehir	35	Buzağılama	62
Atmosferik Uzak Bağlantı	37	Buzla Kaplı Alan Oranı	64
Bağlı Buz	37	Buzsuz Deniz	65
Bindirme	38	Buzul Kütle Dengesi	66
Birleşik Buz	38	Camsı Buz	67
Blok Buz Dağı	39	Çakıl Buz	68
Buz Bilimi	39	Çapa Buzu	69
Buz Çiçekleri	40	Çekirge Etkisi	69
Buz Çizgisi	41	Çok Kapalı Buz	70
Buz Dağı	41	Çok Seyrek Buz	71
Buz İzi	42	Çok Yıllık Buz	71
Buz Karotu Analizleri	42	Değişken Buz Alanı	72
		Deniz Buzu Uzaktan Algılaması	73

Deniz Buzu	73	Kutup Gecesi	127
Deniz Yüzevi Sıcaklığı	74	Kutup Günü	127
Doğulu Kutup Rüzgârları	76	Kutup Işıkları	129
Donma Noktası	76	Kutup İklimi	130
Donma Noktası Alçalması	76	Kutup Jeti	132
Eğimli Buz Dağı	77	Kutup Pusu	133
Elektromanyetik Spektrum	78	Kutup Salınımı	133
Enerji Kaynağı Gaz Hidratlar	79	Kutuplar ve Uzay	134
Eriyik Havuzları	81	Kutuplarda Astronomi ve	
Fön Açığı	82	Uzay Araştırmaları	137
Fön Bulutu	83	Kutuplarda İnsan Etkisi	143
Fön Rüzgârı	84	Kutuplarda Plastik	145
Gaz Hidratların Aranması	85	Kutuplarda Su Kirliliği	147
Gaz Hidratların Kimyasal Bileşimi	88	Kutupsal Stratosferik Bulut	150
Gaz Hidratların Üretimi	89	Leblebi	150
Genç Buz	91	LİDAR	150
Geri Yansıtma Kapasitesi	92	Mekânsal Çözünürlük	152
Göl Buzu	93	Okyanus Rengi	154
Granüler Kar	93	Ondalık	155
Güneş Patlamaları	93	Optik Türbülans	156
Güney Okyanusu-Akıntılar	95	Öncül Buz	156
Güney Okyanusu - Batimetri	97	Pişi Buz	156
Güney Okyanusu - Polinyalar	97	Polinya	157
Güney Okyanusu - Temel Sıcaklık ve		Rehin Buz	157
Tuzluluk Özellikleri	98	Rüzgâr Soğuğu	158
Havuzlu Buz Dağı	100	Seyrek Buz	158
İki Yıllık Buz	101	Seyrek Çakıllı Deniz	158
İlk Yıllık Buz	102	Sırt	159
İyonküre	103	Sivri Tepeli Buz Dağı	160
Kabuk Buz	112	Spektral Çözünürlük	160
Kapalı Buz	112	Stratosferik Girdap	162
Kar Üfürüğü	112	Su Buharı	162
Karaya Oturmuş Buz Tümseği	114	Su ve Buz Termodinamiği	163
Karaya Oturmuş Buz	114	Sürüklenen Buz	164
Karbuz	115	Tabla Buz Dağı	164
Katabatik Rüzgârlar	115	Türkiye'nin Antarktika'daki	
Kırık	118	Uzay Araştırmaları	165
Kırılma	118	Uzaydaki Radyasyon	171
Kıtasal Kutup Hava Kütleleri	119	Yağsı Buz	173
Kirli Buz	119	Yapay Açıklıklı Radar	174
Kubbe Buz Dağı	120	Yaşlı Buz	176
Kutup Alçağı	120	Yeni Buz	176
Kutup Antisiklonu	123	Yer Radarı	176
Kutup Atmosferik Sınır Tabakası	124	Yoğun Buz	177
Kutup Cephesi	124	Yüzen Buz Kümesi	178
Kutup Çölü	125	Yüzen Buz	179
Kutup Deniz Buharı	127	Zamansal Çözünürlük	180

SOSYAL VE BEŞERÎ BİLİMLER

AB Kutup Ağı 1 ve 2	184	Kutupaşan Deniz Yolu	258
Adaptif Yönetişim	185	Kuzey Akım I ve II Projeleri	259
Alaska Yerel Talepleri Çözümleme Yasası	186	Kuzey Deniz Rotası	261
Alaska Yerliler Federasyonu	189	Kuzey Enlemi Projesi	266
Aleut Uluslararası Birliği	191	Kuzey Kutup Dairesi	268
Aleutlar	192	Kuzey Rusya Petrol ve Gaz Kompleksi	270
Amerika Birleşik Devletleri'nin		Kuzey Rusya'nın Limanları	273
Arktik Stratejisi	194	Kuzeybatı Geçidi	276
Antarktik Bölgesi	198	Kuzeydoğu Geçidi	278
Antarktika Araştırmaları		Lomonosov Sırtı	280
Bilimsel Komitesi (SCAR)	199	Norveç Sami Parlamentosu	283
Arktik Beşlisi	200	Norveç'in Arktik Stratejisi	285
Arktik Bölgenin Tanımı ve Sınırları	201	Novaya Zemlya Projesi	289
Arktik Bölgesi Liderler Zirvesi	203	Ny-Ålesund Bilim Yöneticileri	
Arktik Bölgesinin		Komitesi (NySMAC)	291
Askerileştirilme Dönemi (1940-1991)	205	Roald Amundsen	292
Arktik Bölgesinin Kolonizasyonu	207	Robert Falcon Scott	295
Arktik İzleme ve Değerlendirme Programı	210	Rus Araştırma Yüksek Enlem Seferi - 2007	297
Arktik İstisnacılığı	212	Rusya Federasyonu'nun Arktik Stratejisi	299
Arktik LNG 2 Projesi	213	Rusya Kuzey Yerli Halkları Derneği	303
Arktik Okyanusu		Sabetta	306
Hidrografik Keşif Gezisi	214	Sakhalin I ve II	308
Arktik'teki Uyuşmazlık Alanları	216	Svalbard Antlaşması	309
Arktik Askeri Çevresel		Svalbard Küresel Tohum Deposu	310
İş Birliği Programı	220	Svalbard Takımadaları'nda	
Batı İskandinav Konseyi	221	Bilimsel Faaliyetler	312
Buz Politikası (Kriyopolitik)	222	Trans-Alaska Boru Hattı Sistemi	
Danimarka'nın Arktik Stratejisi	223	(TAPS- Trans Alaska Pipeline System)	315
Dünya Doğayı Koruma Vakfı	226	Trans-Kanada Karayolu	319
Dünyanın Yerli Halklarının		Trans Sibirya Demiryolu Projesi	320
Uluslararası Yılı	227	Ulusal Antarktik Program	
Ernest Shackleton	229	Yürütücüleri Konseyi (COMNAP)	323
Finlandiya'nın Arktik Stratejisi	231	Ulusal Kar ve Buz Veri Merkezi	324
Fridtjof Nansen	233	Ulusal Kutup Bilim Seferleri ve	
Ilulissat Beyannamesi	237	Kutup Araştırmaları Enstitüsü	326
İnuit Kutup Çevresi Konseyi	238	Uluslararası Arktik Bilim Komitesi (IASC)	327
Inuit	240	Uluslararası Arktik Sosyal	
İstanbul Teknik Üniversitesi Kutup Araştırmaları		Bilimler Birliği (IASSA)	328
Uygulama ve Araştırma Merkezi (PolReC)	246	Uluslararası Kutup Yılları (UKY)	329
İsveç'in Arktik Stratejisi	247	Üçüncü Kutup (Tibet Platosu)	335
Kanada Arktik Kaynakları Komitesi (CARC)	249	Vikinger	336
Kanada'nın Arktik Stratejisi	250	Yamal LNG Projesi	340
Kutup Bilim Diplomasisi	252	Yukon Yerli Dil Merkezi	342
Kutup Kodu - Kutup Sularında Çalışan		Yupik Halkları	343
Gemilere Yönelik Uluslararası Kod	254	Yüksek Kuzey Lojistik Merkezi (CHNL)	344
Kutup Turizmi	256	Yüksek Kuzey	346